

Mål C-359/22

Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler

Datum för ingivande:

den 3 juni 2022

Domstol som begär förhandsavgörande:

High Court (Förvaltningsöverdomstolen, Irland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

den 28 april 2022

Klagande:

AHY

Motpart:

Justitieministern

Saken i det nationella målet

Den hänskjutande domstolen har att ta ställning till huruvida den suspensiva verkan som gäller vid en talan som väcks enligt artikel 27 i Dublin III-förordningen även gäller vid ett överklagande av ett beslut som fattats med stöd av artikel 17 i nämnda förordning.

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Den hänskjutande domstolens begäran om förhandsavgörande avser en tolkning i enlighet med artikel 267 FEUF av det korrekta samspelet mellan artiklarna 17, 27 och 29 i Dublin III-förordningen, mot bakgrund av artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

Tolkningsfråga (tolkningsfrågor)

1. Omfattar rätten till ett effektivt rättsmedel, i form av överklagande eller omprövning i domstol av de faktiska och rättsliga omständigheterna i samband med ett ”beslut om överföring” enligt bestämmelserna i artikel 27.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 (nedan kallad Dublin III-förordningen), rätten till ett sådant effektivt rättsmedel när det gäller ett beslut som fattats av en medlemsstat i enlighet med artikel 17.1 i Dublin III-förordningen beträffande huruvida den ska utnyttja sitt utrymme för diskretionär bedömning enligt artikel 17.1 av huruvida den ska pröva en ansökan om internationellt skydd som den har mottagit från en tredjelandsmedborgare eller en statslös person, även om det inte föreligger någon sådan skyldighet enligt de kriterier som anges i Dublin III-förordningen?
2. Om fråga 1 ska besvaras jakande:
  - a) Följer det av detta att en anmodande medlemsstat är förhindrad att verkställa ett beslut om överföring till dess att en sökandes begäran om utnyttjande av detta utrymme för diskretionär bedömning enligt artikel 17.1 i Dublin III-förordningen har avgjorts?
  - b) Innefattar bestämmelserna i artikel 27.3, enligt vilken medlemsstaterna i sin nationella rätt ska föreskriva en av tre former av suspensiv verkan vid överklagande eller omprövning av beslut om överföring, ett överklagande av ett beslut enligt artikel 17.1 om att vägra utnyttja möjligheten att ta på sig ansvaret för en ansökan om internationellt skydd (nedan kallat ett beslut om avslag enligt artikel 17)?
  - c) Är nationella domstolar, för det fall att ingen av de tre formerna av suspensiv verkan i artikel 27.3 föreskrivs i någon specifik nationell bestämmelse, skyldiga att, vid ett överklagande av ett beslut om avslag enligt artikel 17, bevilja uppskov i någon av dessa tre former i enlighet med nationell rätt och, om så är fallet, vilken?
  - d) Ska vart och ett av de suspensiva rättsmedel som avses i artikel 27.3 tolkas så, att de medför att tidsfristen för verkställighet av ett beslut om överföring enligt artikel 29.1 i Dublin III-förordningen skjuts upp?
3. Om fråga 1 ska besvaras nekande:
  - a) Utgör rätten till ett effektivt rättsmedel enligt artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna hinder för att en anmodande medlemsstat verkställer ett beslut om överföring till dess att en sökandes begäran om utnyttjande av detta utrymme för diskretionär bedömning enligt artikel 17.1 i Dublin III-förordningen har avgjorts?

- b) Utgör rätten till ett effektivt rättsmedel enligt artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna hinder för att en anmodande medlemsstat verkställer ett beslut om överföring till dess att ett överklagande i form av en ansökan om rättslig omprövning av ett beslut om avslag enligt artikel 17 i Dublinförordningen som framställts i enlighet med nationell rätt har avgjorts?
- c) Alternativt, innebär ett överklagande i form av en ansökan om rättslig omprövning av ett beslut om avslag enligt artikel 17 som framställts i enlighet med nationell rätt att tidsfristen för verkställighet av ett beslut om överföring enligt artikel 29.1 i Dublin III-förordningen skjuts upp eller har det på annat sätt suspensiv verkan på beslutet om överföring?

Anförda unionsbestämmelser

Artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna

Artiklarna 17, 27 och 29 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat (EUT L 180, 2013, s. 31) (nedan kallad Dublin III-förordningen)

Dom av den 23 januari 2019, M.A. m.fl. (C-661/17, EU:C:2019:53)

Anförda nationella bestämmelser

Regulation 6.9 i Dublin System Regulations (förordningarna om Dublinsystemet) (S.I. 62 av år 2018).

Order 84 (reglemente 84) (med titeln "Judicial Review and Orders Affecting Personal Liberty" ("Rättslig omprövning och beslut som inskränker den personliga friheten")) i Rules of the Superior Courts (Regler för överdomstolarna). I order 84 (reglemente 84), regel 20, föreskrivs i huvudsak att domstolen måste bevilja prövningstillstånd innan en ansökan om rättslig omprövning kan behandlas och att klaganden måste ha ett giltigt intresse för att prövningstillstånd ska beviljas. I order 84 (reglemente 84), regel 21, föreskrivs en tidsfrist om tre månader för en ansökan till domstolen, men denna tidsperiod kan förlängas, särskilt om det finns goda och giltiga skäl för detta.

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 Klaganden är en somalisk medborgare som anlände till Irland från Sverige den 20 januari 2020. Han ansökte om internationellt skydd i Irland med motiveringen att

han hade utsatts för ett bombattentat i Somalia som förstörde hans butik och dödade en av hans anställda.

- 2 Den 17 februari 2020 framställdes en anmodan till de svenska myndigheterna om att han skulle återtas i enlighet med bestämmelserna i Dublin III-förordningen. Sverige godtog denna anmodan den 12 mars 2020. Klaganden upplystes om att han inom tio dagar kunde inkomma med ”kompletterande information, inbegripet humanitära skäl” som han ansåg vara av relevans. Inga inlagor ingavs. Till följd härav delgavs han ett beslut om överföring till Sverige.
- 3 Den 5 augusti 2020 överklagade han detta beslut till International Protection Appeals Tribunal (Appellationsnämnden i utlänningsärenden) (nedan kallad IPAT). Förhandlingen i hans överklagandeärende hölls inför IPAT den 8 juli 2021. Den 5 oktober 2021 avslog IPAT överklagandet och bekräftade beslutet att överföra honom till Sverige.
- 4 Den 15 november 2021 lämnade klagandens advokater för klagandens räkning in en ansökan till ministern om att denne med stöd av sin diskretionära befogenhet enligt artikel 17 skulle upphäva beslutet om överföring (nedan kallad ansökan grundad på artikel 17) på grund av nödrestriktionerna med anledning av covid-19 och/eller en förändring av hans personliga förhållanden, vilket inbegrep en risk för självmord i händelse av en sådan överföring.
- 5 Klagandens advokater bifogade en medicinsk-juridisk rapport av den 15 oktober 2021, som IPAT inte hade haft tillgång till, i vilken dr KH, psykoterapeut, förklarade att ”överföringen av [klaganden] från [Irland] till Sverige, enligt [hennes] uppfattning, med stor sannolikhet skulle ha en så pass allvarlig skadlig inverkan på hans psykiska hälsa att det fanns stor risk att han skulle skada sig själv och eventuellt begå självmord”.
- 6 Ministern besvarade inte denna ansökan i sak och klaganden inledde därför den 17 december 2021 ett rättsligt omprövningsförfarande mot ministern (nedan kallat det första rättsliga omprövningsförfarandet) och begärde tillstånd att ansöka om ett föreläggande för ministern att fatta beslut om hans ansökan grundad på artikel 17.
- 7 Till en edsförsäkran från klagandens advokat, som svors som en del av detta förfarande den 2 februari 2022, fogades en uppdaterad rapport från dr KH av den 2 februari 2022 (nedan kallad dr KH:s andra rapport). I denna rapport uttrycker dr KH en högre grad av oro för att klaganden, om han återsänds till Sverige, ”kommer att löpa en allvarlig risk att ta sitt liv”.
- 8 Den 16 februari 2022 fattade ministern sitt beslut om ansökan grundad på artikel 17 (nedan kallat beslutet enligt artikel 17), i vilket hon avslog denna ansökan. I detta beslut fann ministern att det material som klaganden åberopat inte hade visat på några humanitära eller medmänskliga skäl som motiverade ett beslut med tillämpning av artikel 17.1 i Dublin III-förordningen. Ministern uppgav att beslutet hade fattats efter granskning av all tillgänglig information.

- 9 Beslutet enligt artikel 17 var undertecknat av NB, ”tjänsteman vid ministeriet”.
- 10 Med hänsyn till att beslutet enligt artikel 17 hade ersatt det första rättsliga omprövningsförfarandet, inledde klaganden därefter ett nytt rättsligt omprövningsförfarande i vilket han ansökte om tillstånd att överklaga beslutet enligt artikel 17 och begärde ett föreläggande om förbud mot att avlägsna honom från Irland i väntan på resultatet av det nya rättsliga omprövningsförfarandet.
- 11 Eftersom dr KH:s andra rapport till stöd för ansökan grundad på artikel 17 inte hade ingetts direkt till ministerns departement, överlämnade ministern den 14 mars 2022 en kompletterande försäkran där det angavs att denna medicinska rapport ”nyligen” hade inkommit till beslutsfattaren, NB, som agerade på ministerns vägnar, och att beslutsfattaren nu hade haft tillfälle att granska den medicinska rapporten och hade gjort ett tillägg till beslutet enligt artikel 17. I det tillägget förklarade NB att ”efter att nu ha övervägt detta dokument är jag övertygad om att detta material inte skulle ha gjort någon skillnad för utgången av beslutet om jag hade haft kännedom om det vid den tidpunkten”.
- 12 Klaganden har nu begärt att ett antal frågor om det korrekta samspelet mellan artiklarna 17, 27 och 29 i Dublin III-förordningen ska hänskjutas till EU-domstolen för förhandsavgörande.

Parternas huvudargument

- 13 Klaganden har först och främst gjort gällande att de befogenheter som enligt artikel 35 i Dublin III-förordningen tilldelats en minister med avseende på artikel 17 inte lagligen kan utövas av hans eller hennes tjänstemän. Ministern har å sin sida godtagit att det finns en processuell skyldighet att behandla en begäran om utnyttjande av utrymmet för diskretionär bedömning enligt artikel 17, men har anfört att det inte finns någon skyldighet att pröva begäran i sak. I synnerhet finns det inget uttryckligt eller underförstått krav i artikel 35 eller mer allmänt i Dublin III-förordningen på att ministern personligen måste fatta beslut enligt artikel 17.
- 14 För det andra har klaganden gjort gällande att de skäl som anges i beslutet enligt artikel 17 faktiskt inte berör klagandens ansökan grundad på artikel 17. Klaganden har, med hänsyn till den verkliga risken för skada och mot bakgrund av domen i målet CK m.fl. [C-578/16 PPU], hävdade att överföringen av honom ska avbrytas och att han ska upptas i det irländska systemet för internationellt skydd.
- 15 Ministern har anfört att EU-domstolen i punkterna 88, 96 och 97 i domen i målet CK m.fl. [C-578/16 PPU] var mycket tydlig med att det inte ens under de förhållanden som rådde i ett mål som rörde allvarliga psykiska problem, inbegripet självmordsbenägenhet, kunde åläggas den behöriga myndigheten någon *skyldighet* att tillämpa artikel 17.1. Ministern har i detta avseende även åberopat Europadomstolens dom i målet AS mot Schweiz (mål nummer 39350/13), i vilken denna domstol (i punkt 34) påpekade att ”*vad gäller självmordsbenägenhet, har Europadomstolen vid ett flertal tillfällen slagit fast att det förhållandet att en*

person vars avlägsnande har beslutats har framställt hot om självmord inte tvingar staten att avstå från att utföra den tänkta åtgärden om den vidtar konkreta åtgärder för att förhindra att hoten förverkligas... ”. Ministern har även återoplat uttalanden med liknande innebörd i domen i målet Karim mot Sverige (mål nr 24171/05) (på s. 15).

- 16 För det tredje har klaganden anfört att tillägget till beslutet enligt artikel 17 klargjorde att ministern inte hade beaktat det mycket relevanta materialet i dr KH:s andra rapport. Ministern har hävdats att dr KH:s andra rapport borde ha skickats direkt till ministerns departement istället för att inges som en bilaga till en edsförsäkran i ett domstolsförfarande. Det var följaktligen förståeligt att beslutsfattaren inte tog del av den innan beslutet enligt artikel 17 fattades den 16 februari 2022.
- 17 För det fjärde har klaganden anfört att det är uppenbart att samspelet mellan ett beslut enligt artikel 17 och artikel 27 föranleder diskussion mot bakgrund av olika textavsnitt i EU-domstolens dom i målet MA, däribland punkterna 64, 78 och 79. Han har gjort gällande att eftersom artikel 27.3 är tillämplig på ett överklagande i form av en ansökan om rättslig omprövning av ett beslut enligt artikel 17, har detta överklagande suspensiv verkan, vilket ger honom rätt att stanna kvar i Irland i väntan på resultatet av den rättsliga omprövningen. Den suspensiva verkan gäller antingen automatiskt fram till dess att den rättsliga omprövningen har slutförts, i enlighet med artikel 27.3 a, eller i enlighet med artikel 27.3 c, i vart fall fram till dess att domstolen på lämplig begäran har beretts möjlighet att överväga att avbryta verkställigheten av överföringsbeslutet i väntan på resultatet av den rättsliga omprövningen. Klaganden har vidare hävdats att det skulle undergräva den ändamålsenliga verkan av artikel 27 om en integrerad del av överföringssystemet skulle falla utanför ramen för de omprövningsmekanismer som står till förfogande inom ramen för Dublin III-förordningen. Denna åsikt stöds enligt klaganden av villkoren i skäl 19 i Dublin III-förordningen. Klaganden har därutöver gjort gällande att EU-domstolen i punkt 78 i domen i målet MA hänvisade till att medlemsstaten ”ska fatta” ett beslut om överföring efter ett beslut enligt artikel 17 och därmed avsåg att det är först efter ett beslut om avslag enligt artikel 17 som ett beslut om överföring enligt kapitel III blir slutgiltigt och verkställbart.
- 18 Ministern har hävdats att den tolkning av artiklarna 27 och 29, och deras påstådda samspel med artikel 17, som klaganden har anfört i grunden undergräver det centrala syftet med Dublin III-systemet, nämligen att säkerställa en snabb handläggning av beslutet om vilken medlemsstat som ska ansvara för att pröva en viss sökandes ansökan om internationellt skydd.
- 19 När det för det femte gäller beviljandet av ett interimistiskt förbuds föreläggande, har klaganden gjort gällande att det skulle vara oproportionerligt att avlägsna honom innan förfarandet har avgjorts då han har hävdats att överföringen i sig skulle innebära en kränkning av hans rättigheter enligt stadgan och Europakonventionen. Klaganden lägger särskild vikt vid det faktum att dr KH:s

andra rapport uttrycker den professionella åsikten att klaganden, om han återförs till Sverige, kommer att löpa ”en allvarlig risk att ta sitt liv”.

- 20 Ministern har i detta avseende åberopat domen av den 21 december 2011, N. S. m.fl. (C-411/10 och C-493/10, EU:C:2011:865, punkt 80), enligt vilken det ska presumeras att den behandling som asylsökande erhåller i varje medlemsstat överensstämmer med kraven i stadgan och Europakonventionen.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 21 Den hänskjutande domstolen påpekar att det i Irland är IPAT som är behörig att pröva överklaganden av beslut om överföring i enlighet med artikel 27 i Dublin III-förordningen. Den hänskjutande domstolen konstaterar i detta avseende att medlemsstaterna enligt artikel 27.3 i nämnda förordning måste välja att i sin nationella lagstiftning föreskriva en av de tre formerna av suspensiv verkan vad gäller beslut om överföring i väntan på resultatet av sådana överklaganden.
- 22 Å andra sidan kan rätten att utöva den diskretionära befogenhet som stadfästs i artikel 17.1 i Dublin III-förordningen endast beviljas av justitieministern och det enda tillgängliga rättsmedlet mot ett sådant beslut är ett överklagande i form av en begäran om rättslig omprövning. Den hänskjutande domstolen framhåller därför att det i Irland finns två separata och oberoende sätt att överklaga å ena sidan ett beslut om överföring enligt artikel 27 i Dublin III-förordningen, och, å andra sidan, ett beslut om att utnyttja möjligheten till diskretionär bedömning enligt artikel 17.1 i Dublin III-förordningen.
- 23 Den hänskjutande domstolen är emellertid inte klar över vilken suspensiv verkan ett överklagande av ett beslut enligt artikel 17 kan ha på ett beslut om överföring, särskilt då det sistnämnda redan har överklagats med stöd av artikel 27. Den hänskjutande domstolen hänvisar i detta avseende till domen av den 23 januari 2019, M.A. m.fl. (C-661/17, EU:C:2019:53), och konstaterar att EU-domstolen i denna dom varken tycks ha prövat frågan om huruvida bestämmelserna om suspensiv verkan, som föreskrivs i artikel 27 i Dublin III-förordningen, är tillämpliga när ett beslut som fattats med stöd av artikel 17 i förordningen överklagas genom en begäran om omprövning, eller huruvida en sådan suspensiv verkan kan tolkas som ett uppskov med verkställigheten av ett beslut om överföring i enlighet med artikel 29 i förordningen.
- 24 Den hänskjutande domstolen vill vidare få klarhet i huruvida rätten till ett effektivt rättsmedel enligt artikel 47 i stadgan kan anses medföra, å ena sidan, att rättsverkningarna av ett beslut om överföring skjuts upp i väntan på ett diskretionärt beslut enligt artikel 17.1 i Dublin III-förordningen eller ett överklagande av ett sådant beslut, och, å andra sidan, att denna suspensiva verkan tillåts verka som ett uppskov med verkställigheten av ett beslut om överföring i enlighet med artikel 29 i samma förordning.

- 25 Slutligen uppger den hänskjutande domstolen, till stöd för sin ansökan om handläggning enligt förfarandet för brådskande mål, att den fruktar att den tid som det normalt tar för EU-domstolen att avgöra en begäran om förhandsavgörande kan komma att utgöra ett verkligt hot mot klagandens hälsa, för att inte säga liv, mot bakgrund av den medicinska bevisning som EU-domstolen har tillgång till, i vilken slogs fast att sökanden lider av självmordstankar och att det finns ”en allvarlig risk att han tar sitt liv” om han återförs till Sverige.

ARBETS
DOKUMENT